

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 30 K. Letno 360 K.
Inozemstvo:
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Oglaš: enostolpna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Ljubljana knjižnica

Pavšalni franco 60.

Ljubljana n 44

Kor... jo.
Vprašanje je pri... namko
za odgovor.

Konec stavke topilniškega delavstva v Hočah.

USPEH NAR. SOC. ZVEZE. — OBRATNO RAVNATELJSTVO JUŽNE ŽELEZNICE V LJUBLJANI NA STRANI NEMŠKIH KAPITALISTOV.

Maribor, 19. julija. Danes se je končala stavka delavstva tovarne za impregniranje lesa v Hočah pri Mariboru, ki je last komanditne družbe Rütgers na Dunaju. Delo je bilo ustavljeno 6. t. m., ker ni moglo priti do sporazuma med ravnateljstvom tovarne in delavstvom, ki je organizirano v Narodno-socialni zvezi. Na današnji razpravi, ki se je vršila v Hočah pod vodstvom zastopnika poverjenišva za socialno skrbstvo dr. Mraka v navzočnosti ravnatelja tovarne Schieberja, nadalje zastopnika zveze industrijev dr. Pavlina in zastopnika Nar. soc. zveze poslanca Brandnerja z deputacijo delavstva je bil dosežen sporazum, na podlagi katerega se zvišajo mezde delarjem in profesorjem na 40 odstotkov, akordnim delavcem pa za 30 odstotkov. Nove mezde veljajo za nazaj od 15. junija naprej. Poleg tega se zaveže podjetje poravnati diferenco na zavarovalnih bolniških prispevkih od 1. novembra 1920 do 15. februarja 1921. Uspehi, ki ga je dosegla Nar. soc. zveza po energičnem naporu znaša povprečno 70 odstotkov, ako vračunamo k sedanjemu povišanju mezd povišanje, ki ga je dosegla N. S. Z. že meseca maja, ko se je pričelo mezdno gibanje topilniškega delavstva. Nar. soc. zveza pa bi dosegla gotovo še večji uspeh, ker so mezde imenovanega delavstva priznane zelo nizke, ako bi se obratno ravnateljstvo južne železnice, s katero ima družba Rütgers pogodbo, ne postavilo direktno proti interesom našega delavstva. To se je zgodilo na ta način, da je obratno ravnateljstvo južne železnice tovarno Rütgers proti določilom pogodbe med imenovano tvrdko in južno železnico opustilo stojnino na železniške voze, katera bi znašala za 105 vozov (med njimi celo 25 privatnih vozov, trvdke) dnevno 2520 dinarjev, ali 10.080 K. Obratno ravnateljstvo južne železnice, ali ne pozna vsebine pogodbe, ki tudi za slučaj štrajka ne izključuje izpolnjevanje vseh tožadnih obveznosti napram železnici, ali pa, kar je še bolj verjetno, namenoma čuje namikim kapitalistom orožje v roke, da lažje vplivajo in pritiskajo na delavstvo. Obratno ravnateljstvo, ki je nekaj dni pred tem hotelo onemogočiti stavko s tem, da je poslalo svoje delavce, da izpraznijo voze, naj bi raje, predno tako nastopa, primerjalo mezde svojih delavcev, čeprav niso visoke, s še mnogo nižjimi mezdami delavstva tovarne Rütgers, da bi videlo, kako krivično je braniti nemško kapitalistično podjetje na škodo slovenskega delavstva. Tako bi obratno ravnateljstvo J. Z. s sedežem v Ljubljani ne smelo postopati. To ni le antisocialen, marveč tudi antinaroden čin slovenske gospode na obratnem ravnateljstvu J. Z.

Politični sestanek Pašića z dr. Benešem.

IZPREMEMBA PRI DIPLOMATSKIH NASTAVLJENCIH.

Beograd, 19. jul. Ministrski predsednik Pašić odpotuje v Maribor, kjer bo od 23. t. m. do odhoda bo še nekaj dni ministrskega sveta, na kateri se bo razpravljalo o gradivu za zakonodajno skupščino. Ministrski predsednik pripravljati tudi ukaz o izpremembi v diplomatski službi. Mesto našega poslanika v Parizu se ponudi dr. Miroslav Spalajković, v Wa-

shingtonu Stojanu Antonijeviću, v Rimu Jovanoviću in v Bernu doktor Jankoviću. — Poleg tega bo ministrski predsednik Pašić odstranil vse težkoče, ki so se pojavile v radikalnem klubu, ker nekateri poslanci iz Vojvodine niso zadovoljni z delovanjem ministrstva za agrarno reformo. Ravno tako niso preveč zadovoljni z novim ministrom Krsto Miletičem,

Kolebanje Bolgarije v zunanji politiki.

JUGOSLOVANSKA-BULGARSKA ZVEZA?

Beograd, 19. jul. Povodom grško-turškega spora navaja sofijski list »Nove Vreme« pisanje lista »Daily News«, ki pravi, kako se skuša spričo danih dejstev ustvariti srbsko-bolgarska zveza, s pomočjo katere bi Srbi zavzeli Solun, Bolgari pa Kavalo.

Beograd, 19. jul. Sofijski »Radikal« od 13. t. m. piše: Stambolijski v svojih političnih govorih, kakor tudi v svojih člankih v listu »Zemljedeljsko Znanje« neprestano naglašuje, da se ne bo prelila niti kaplja krvi, dokler bo imela poljedelska stranka oblast v svojih rokah, kakor tudi da poljedelska vlada neprestano dela za ustvaritev mirnih odnosov s sosedi. List piše nadalje: Tudi mi smo odobrili te in podobne miroljubne izjave Stambolijskega, vendar pa so se poleg teh izjav dogodile stvari, ki jih kompromitirajo. Tako je bil poslanec Orozgov (skupina Stambolijskega) v

Angori. Stambolijski dementira, da mu je bila poverjena kaka misija. Dobro. Bodisi da je bil tamkaj tudi radi čisto trgovskih spekulacij, zakaj pa mu je bil izdan potni list za odhod v času, ko se z mnogimi sumničeni gleda na nas. Razen tega se govori, da odide višji politični uradnik v Odeso. Istotako se govori, da je neka druga oseba, dasi brez političnega značaja, skušala oditi v Rusijo, pa se jo prijel Angleži sami. Ako je vse to resnica, zakaj potem bolgarska vlada ni obračala in ne obrača več pozornosti na svoje meje, da bi vedela, kdo prihaja in odhaja.

Beograd, 19. jul. Sofijski »Dnevnik« od 15. t. m. se sklicuje v članku »Hrvat in Bolgari« na pisanje zagrebškega »Jutarnjega lista«, da se Bolgarski ni treba bati, ker je lojalna in korektna in da je vse, kar se proti njej navaja, laž.

Nova odkritja o atentatu na regenta.

Beograd, 18. jul. Odkritja z ozirom na atentat so pričela dobivati ostrejšo obliko. Vsi dosedanja uspehi dokazujejo, da je obstajala velika organizacija, ki je sistematično pripravljala atentat že dve leti. Nadaljna preiskava bo dognala samo še nekatere posameznosti in nove krivice. Najbolj energično se preiskuje v okolici Novega Sada, ker mislijo, da se skriva tamkaj Juhač in še nekaj drugih atentatorjev. Močne policijske patrle preiskujejo okolico Novega Sada. Go-

voril se, da se je Juhač pred kratkim pokazal v družbi z nekim voditeljem komunistične organizacije v Novem Sadu. Danes se je pričelo zaslišavanje Bože Jetnerja, ki je bil silno razburjen in priznal vse, kar so izpovedali poprej njegovi sokrivci. Priznal je, da mu je poveril Kolaček važno nalogo, ki se je nanašala na atentat. Jetner je bil predsednik lokalne organizacije v Novem Sadu. Ko so preiskali njegovo hišo, so našli v njej pisalni stroj, sinikalne organizacije.

VPRAŠANJE ZAPADNE OGRŠKE.

Budimpešta, 19. julija. (Izv.) Madžarska vlada se dosedaj ni dobila od vrhovnega sveta obvestila, o odpotovanju zavezniške vojaške komisije. Pa komisija se bo odposlala šele, ko bo ratifikacijska listina vložena v arhiv ter se bo o tem aktu sestavil posebni zapisnik. To je pa vprašanje le

še nekaj dni. Okolnost, da prevzame zavezniška vojaška komisija zapadno Ogrsko, še ne pomeni izročitev poslednje Avstriji. Imenovana vojaška komisija, oziroma komisija za določitev mej bo morala položaj šele preučiti in šele na podlagi tega bo vrhovni svet podal svojo odločitev.

PRIPRAVE ZA ZASEDANJE ZAKONODAJNE SKUPŠČINE.

Beograd, 10. julija. (Izv.) Pripravljalna dela za zasedanje narodne skupščine so se končala preje nego se je to pričakovalo. Posledica tega je, da se bo zakonodajna skupščina sestala popreje, kot nameravano. Članom zakonodajnega odbora je bil že odposlan poziv, da pridejo do 30. t. m. v Beograd, ker se bo vršila prva seja že dne 1. avgusta ob 6. uri popoldne. Pred prehodom na dnevni red se bo izvršila še volitev predsednika in podpredsednika, nakar bo zakonodajni odbor vzel v pretnes skupščinsko poslovanje.

ANGLEŠKA ESKADRA V BEOGRADU.

Beograd, 19. julija. (zv.) Danes dopoldan sta priplula v Beograd 2 angleška motorna čolna in en večji kontrolni čoln. Med časom, ko so se čolni vsidrali, so jih razni na Savi se nabijajoči monitorji pozdravljali s streljanjem iz topov, medtem ko je gardna godba svirala angleško himno. Monitorje so sprejeli angleški poslanik, komandant mesta, člani vlade in drugi funkcionarji. Ko so čolni pristali, je poveljnik istih po pozdravu navzočih zastopnikov v kratkem govoru povdarjal, da je srečen, da sme nekoliko časa prebiti med Jugoslavlani. Občinstvu je bilo dovoljeno, da s sme motorne čolne ogledati. Ob 9. uri zvečer sr vsi pozdravni večer v oficirskem domu.

NEMIRI V ALBANIJI.

Beograd, 18. jul. Današnja »Politika«, govorec o pobojih v Albaniji, piše med drugim: S paznim očesom motrimo dogodke, ki se gode na naši meji. Zanimivo je, da je bila prva, ki je te dogodke naznanila svetu in jih komentirala, zaščitnica Albanije, Italija. Cilj teh komentarjev je več kot prozoren. Ne glede na vse drugo je eno važno za nas: V naši neposredni bližini, na naši meji se Arbanasi koljejo med seboj. To dejstvo nam nalaga veliko dolžnost, da si z vsemi silami zavarujemo svoje meje in zagotovimo mir na svojem ozemlju. Nikakor si ne želimo vmešavati v albansko notranjo politiko, ali imamo pravico, da skrbimo za svojo varnost.

NOVI PROMETNI MINSTER NASTOPI SVOJE MESTO.

Beograd, 18. jul. Danes je nastopil svoje mesto prometni minister Uzunović, ki je bil doslej minister za agrarno reformo.

DIREKTA ZVEZA S KOROŠKO.

Celovec, 18. jul. Kakor poroča »Kärntner Tagblatt«, se po jugoslovenski odredbi od 16. t. m. ukinejo direktni vozevi na progi Volšperk—Celovec preko Labuda in Pliberka in na progi Gradec—Celovec preko Maribora in Pliberka. Potniki na teh progah morajo imeti predpisane potne liste jugoslovenske države.

DIREKTI BLAGOVNI PROMET Z MADŽARSKO.

Beograd, 18. jul. Otvorjen je direktni blagovni promet z Madžarsko v zmislu bernske konvencije. Tovorni listi se izdajajo pri nas v našem, na Madžarskem v madžarskem jeziku, poleg nemškega ali francoskega. Prehodne postaje bodo Gyekenyes, Kelebia, Rijeka, Soreg, Ura Kerestur ali Nova Kaniža.

SESTANEK VROVNEGA SVETA ODLOŽEN.

Pariz, 19. jul. (Izv.) Kakor poroča »Journal«, se namerava Lloyd George podati za čeli mesec avgust na dopust. Ker bi bil v drugi polovici meseca julija ni mogoče do tačas opraviti svojih poslov, se bo sestanek vrhovnega sveta za nedoločeni čas preložil.

ANGLESKO-RUSKI GOSPODARSKI STIKI.

London, 18. jul. Angleška trgovinska delegacija je včeraj odpotovala na Rusko.

JAPONSKA ZA RAZOROŽITEV.

London, 19. jul. Japonski ministrski predsednik je izjavil časnika, da je japonska vlada z velikim veseljem sprejela predlog Zedinjenih držav pri razorožitveni konferenci. Trdna vola dežele je, pripomoči k temu, da se odstranijo vsa nespornostimljenja in da zavlada mir po vsem svetu.

K stvarni politiki.

D nas slovanskih narodih se večkrat trdi, da se odlikujemo v političnih bojih po silni strastnosti. Temu očitku se da seveda oporekati s tem, da pokazemo tudi v preteklosti ostalih, zapadnejših narodov dobe, ko so se tudi pri njih politične stranke klale med seboj z brezobzirnostjo in trdovratnostjo, ki daleč nadkriljuje podobne pojave v slovanskem svetu. Celo strup in bodalo sta igrala svojo vlogo.

Razlika med nami slovanskimi narodi in narodi zapadne kulture obstoji predvsem v tem, da so si oni vspricho daljše parlamentarnopolitične tradicije pridobili še več izkušenj na polju politične taktike, ter vsled tega uvideli, da osebnostnarska strast v političnem boju več škoduje, kot pa koristi, in to predvsem onim, ki jo uporablja. Vsled tega so se tudi v političnih borbah še mnogo bolj umirili, kot pa mi.

Izredno politično strastnost in nestrpnost opazujemo v zadnjem času zlasti pri Slovanih z mladim državnim in političnim življenjem. Med te spadamo nedvomno tudi mi Jugoslavlani. Zagrizenost, s katero se pri nas borijo politične stranke druga proti drugi, dosega stopnjo, ki postaja že nevarna naravnost vsemu našemu državnemu življenju. Dosegla je stopnjo, ki ne pozna nobenega ozira ne na primitivne pravice človeškega obstoja, ki ne rešpektira niti družabnega moralnega kodeksa, niti človeške dostojnosti.

Že doba narodnega predstavnitva nam je to svojstvo naše politike pokazala v prav odvratni meri in veliko pripomogla k temu, da se je politično delo pri nas tako diskreditiralo. Če se v zapadnih državah politični delavci uvažujejo kot prvi delavci ljudstva, brez ozira, h kateri stranki pripadajo, se pri nas smatra vsak politik, posebno, če pripada opozicijskim strankam, za koristolovca in goljufa in proti njemu so dovoljena vsa sredstva: obrekovanje, očitna laž, gospodarski bojkot — vse se smatra za dovoljeno.

Vemo dobro, da tu ne pomaga nobeno tarnanje, kakor tudi ne nobeno opominjanje in pridige. Sedanjemu žalostnemu stanju našega političnega življenja napravi konec lahko samo samopomoč naših širokih ljudskih mas, ki že v svojem instinktu dobro ločijo zdrav in načelen boj od nečednega osebnega boja. Oni politiki, ki so danes zastrupljeni od strankarsko-strastnega osebnega boja, se bodo pokorili moralnim zahtevam človeštva le pod pritiskom javnega mnenja širokih mas, ki jim radi njihove nelepe politične taktike že danes odrekaio v veliki meri svoje zaupanje.

Naša država ne potrebuje ničesar tako nujno, kot upravnega in gospodarskega dela. V tem oziru je za Jugoslavijo naravnost življenjskega pomena, da se njeni osebnostnarski politiki spomnijo, da se spomnijo na dejstvo, da je osnova in predpogoj nadaljnjega zdravega razvoja naše države, da premagajo duševno krizo, ki so vanjo zašli v strankarski svoji zagrizenosti, ker sicer jih bodo ljudske mase, katerih zastopnike ovirajo pri pozitivnem, ustvarjajočem delu za njih blagor, pomedle s površja.

Naj se tega pravočasno zavedo in spokorno rečejo:

Pater peccavi!

Jugoslovanska-romunska aliansa.

FRANCOSKO ČASOPISJE O NAŠI POGODBI Z ROMUNIJO. SKUPEN NASTOP V SLUČAJU NAPADA S STRANI MADŽARŠKE ALI BULGARJE.

Pariz, 19. julija. (Izv.) Tukajšnji listi se obširno bavijo z rumunsko-jugoslovansko pogodbo, ki je bila pred kratkim v Beogradu podpisana in s katero se obe državi medsebojno garantirata vse koristi, ki izhajajo iz trianonske mirovne pogodbe. Tudi se je baje dogel sporazum glede Banata, ki je tvoril dosedanje sporno točko med obema državama, ki je pa sedaj odstranjena. Tudi v političnih zadevah hočeta obe državi skupno nastopati in to posebno v zunanji politiki glede Madžarske in Bolgarije, ter se medsebojno podpirati. V slučaju napada od strani Madžarske ali Bolgarije bi bil casus foederis, v katerem slučaju bi bil nastop obeh zavezniških držav skupen.

Pariz, 19. jul. »Temps« se bavi v svojem uvodniku z rumunsko-jugoslovansko zavezniško pogodbo, ki je bila

podpisana v Belgradu 7. junija in v kateri si obe državi medsebojno jamčita za vse koristi, ki sta jih dosegli z mirovnima pogodbama v Trianonu in Neullyju. List opozarja na to, da spravlja ta pogodba s sveta vprašanje Banata, ki je tvorilo doslej sporno točko med Rumunijo in Jugoslavijo. Na političnem polju se obvezujeta obe vladi, da bosta sporazumno postopali v vprašanju zunanje politike, zlasti glede njihovih odnosov napram Madžarski in Bolgariji in da ne skle neta nobene zveze z kakršnokoli tretje državo, ne da bi prej druga druge obvestili. Pogodba predvideva nadalje, da se smatra napad s strani Madžarske ali Bolgarije za »casus foederis«. »Temps« izraža svoje zadovoljstvo, da se je sklenila ta pogodba, ki bo prispevala k vzdrževanju miru v Evropi.

VIVIANI O SVETOVNI RAZOROŽITVI.

Pariz, 19. jul. Razorožitvena komisija zveze narodov je praktično dokončala svoja dela. Predsednik Viviani je z ozirom na to izjavil, da se je v kratkem času mnogo storilo. Omenil je, da je konferenca pripravila vse potrebno za bodočnost, tem, da je določila red zamotanih in kočljivih vprašanj, ki se morajo preučiti. Kar se tiče vprašanja, ali bi bilo bolje, da bi se spričo iniciative predsednika Hardinga ne lotili nobenega dela, je to stvar javnosti in dobre volje. Sestanek razorožitvene komisije je bil sklenjen že vlni meseca septembra, sklican pa ni bil, da se omogoči našim prijateljem v Ameriki, spustiti se v tekmovanje glede vprašanja razorožitve. Končno je Viviani izrazil prepričanje, da se ni doslej zgodilo še nič, kar bi moglo vzbujati nezaupanje. Vsa stremljenja teže za istim idealom, za mirom.

Borzna poročila.

Zagreb: Efekti: Jadranska banka 1850—1900, Jugoslovanska banka 635—638, Ljubljanska kreditna banka 805—815, Slovenska

eskomptna banka 595—625, Pražedion 5150—5175, Riječka pučka banka 410—430, Banka za trgovino, obrt in industrijo 240—245, Kreditna banka 200, Polionirvredna banka 25—96, Banka za trgovino 248—250, Narodna banka 0—255.

Zagreb: Devize: Dunaj 19.56—19.70, Berlin izplačilo 206.50—207, 206.25—206.57, Budimpešta 49.50—51, Bukarešta 221—227, Italija izplačilo 748—749, 748—749, London izplačilo 573—0, New York kabl 160—161, Pariz izplačilo 1236—1240, Praga 205.50—205.75, Švica izplačilo 2600—2630, Valute: Ameriški dolarji 156—156.50, avstrijske krole 20—21, carski rublji 0—22, čerkoslovske krole 215—216, funti 545—0, napoleonidori 520—521, marke 212—212.50, lei 0—230, lire 708—714.

Beograd: Valute: dolarji 38.08—38.7, funti 141.50, franci 203—304, lire 131—183, lei 56.75—57.25, lei 37—38, marke 3.75—54, avstrijske krole 5.35—5.59, napoleonidori 129—129.25, grške draime 210—220, devize: London 142.50—143, Pariz 303—307, Zeneva 647.50—652.50, Solun 210—220, Praga 1150—5175, Dunaj 4.95—5.05, Berlin 51.60—52, Milan 180—182.

Dunaj: Valute: Dolarji 829—833, marke 1073—1079, funti 2965—2985, franci 6430—6474, lire 3665—3685, dinarji tisočali 2030—2050, stotaki 2010—2030, poljske marke 4.50—42.50, švic. franki 13600—13650, češke krole 1062 in pol —1072, madžarske krole 253—256, lei 7—7.20.

Curich: Devize: Berlin 780, New York 609, London 2184, Pariz 4705, Milan 2700, Praga 775, Budimpešta 180, Zagreb 375, Varšava 0.33, Dunaj 0.80, Bukarešta 8.55, avstrijske krole 0.80.

Se že oglašajo.

Italijanski nacionalizem je obhajal po svetovni vojni prave orgije, ki se še danes izživljajo v fašizmu. Italija je dosegla pri mirovnih pogajanjih več kakor ji gre po naravnem narodnem pravu. Njeno ekspanzivno stremenje je zlasti podpiral italijanski značaj obmorskih mest ob jadranski obali s svojo slovensko okolico. Tako nam je prinesla rapalska pogodba ob vzhodnem Jadranu italijanske točke Trst, Pulj, Reka in Zadar. Vse antantne države vodijo obsežno kolonialno politiko, ki se pri svojem gospodarskem in civilizacijskem delu opira na mestne centre kot naravna izhodišča za prodiranje v notranjost kolonialnih pokrajin. To načelo antante se je popolnoma krilo z zahtevami Italije, ki je tem lažje dosegla svoj cilj. Toda naziranje, ki se je morda obneslo v Madagaskarju, Tunisu ali notranji Afriki, ne more obveljati pri našem zdravem narodu z lastnim kulturnim življenjem. Tukaj se bo ost obrnila. Zdrav okoliški jugoslovanski rod bo preplaval umirajočo kulturo italijanskih oziroma poitalijanskih mest ter jo zaživil. To je naravni in zakoniti tok, ki ga more kaka sila ovirati, nikdar pa ne ustaviti. Zader je že pričel tožiti o svoji osamljenosti. Zaderski zastopnik v italijanskem parlamentu je dr. Natale Krekich, ki je opisal sodelavniku lista "Corriere della Puglie" žalostno in opasno situacijo zaderskega mesta, ki potrebuje nujne pomoči, da ne umrje od gladi. Ekonomski ureditev je potrebna za življenje. Rešitve čaka valutno vprašanje. Bodočnost mest ni odvisna samo od vezi z Italijo, ampak še veliko bolj od — zaledja. Italijanska vlada je garantirala posebni carinski režim s svobodno zono, ki ga še danes ni. Potrebna je železniška zveza Zader—Knin, ki jo je projektirala še Avstrija. Velika napaka je, v Rapallu ni bila sklenjena trgovska pogodba z državo SHS. (Krekichu ni dosti, da nam je Rapallo ugrabil 600.000 vojakov, rad bi menda še, da postane Jugoslavija italijanska kolonija po vzorcu kake afriške pokrajine!) Zadnji gospodarski razgovori v Beogradu so končali brez rezultata. Krivi so oni jugoslovanski elementi, ki delajo na to, da zadušijo naše mesto. **Zato je treba držati zasedeno ozemlje tretjo zono v Dalmaciji.** V vprašanju ribištva in kobotaze Italija ne sme popustiti. Zahtevamo garancije, da se ustanovijo šole za italijanske manjšine v Šibeniku, Splitu, Korčuli, Hvaru, Starem gradu in Dubrovniku. Kakor je razvideti iz izjav gospoda Krekicha, je pričelo nekdanje navdušenim Italijanom, postajati vroče. Za turobnim zaderskim glasom pride Trst, Reka, Pulj. Narava sama bo tekom časa izbrisala črne točke na vzhodni jadranski obali.

Demokratska stranka v krizi.

(Konec.)

Simpatična poteza demokratske stranke — morda edina — je, da se je s svojo silo vrgla v aktivno politiko ter se ni zadovoljila s politiko rekriminacij, blasfemije ali kolikor mogoče velike pritajenosti, kakor so to storile in še danes delajo gotove naše politične stranke. Toda ravno radi tega ker je demokratska stranka s svojim početkom najaktivnejše politike vrgla vse na tehtnico, je morala ona dobro vedeti, da stavi vse na eno kocko za slučaj, če ne ostane dosledna svojim temeljnim idejam, svojemu programu. Kako bo branila demokratska stranka narodno edinstvo — o katerem je govor v proglasu — ko je vendar zakonila trojstvo naroda in to hoče da ureja s trojstvom interesa, trojstvom mentaliteta? Kako naj demokratska stranka ustvarja Jugoslovanstvo, ko je nekoliko trenutkov pred glasovanjem za ustavo, obenem z radikali, obela v bratskem zagrljaju turške bege in odbila od sebe zemljoradnika Jugoslovane? S kakim obrazom naj stopi demokratska stranka sploh pred našega zemljodelca, ko je obenem z radikali izdala njegove vitalne (življenske) interese, brigajoč se za obstanek onih, ki so naš narod, našo bedno rajo izkoriščali stoletja? Kako politično moralo izkazuje sploh demokratska stranka, ki po svojem negativnem delovanju v pravcu Jugoslovanstva ni izvedla naše najvažnejše socialne reforme — agrarne reforme — stremi sedaj za približanjem zemljoradnikom, k njimi, ki jih je včeraj še odbila, ker so ji begi bili bolj prikladni za njen račun? Široki narodni sloji, ki spregledavajo, no-

silci naše današnje svobode (brez njih bi bili že davno vsi v zaporih! Op. uredn.) — bodo odgovorili na ta vprašanja.

»Za ustvaritev te ustave, so poslanci demokratske stranke bili primorani in so tudi znali z moško odločnostjo žrtvovati, kar se je žrtvovati moralo, samo da se zagotovi, kar je glavno in najglavnejše (v slovenskem tekstu: Poslanci Demokratske stranke v ustavotvorni skupščini so vedeli, da se brez žrtve ne more ustvariti ničesar velikega in trajnega in da morajo biti žrtve tim večje, kolikor manjša je moč, s katero smo stopili v boj. Op. uredn.) — se glasi v proglasu. In ravno ta kardinalna trditev ne drži. Edina žrtve, ki bi jo morala demokratska stranka doprinesiti, je bila: ostati verna svojim načelom, svojemu Jugoslovanstvu, svojim naprednim socialnim principom, — pa če bi morala tudi iz vlade. Brez dvoma je dobro, da imamo ustavo, »da smo prišli pod streho«, a nikakor ni dobro, da smo dobili ustavo, vsled katere je v državni stavbi ostala dušljiva atmosfera, v kateri ni dovolj čistega ozračja, da bi se mogel spontano razvijati in napredovati oboljeni narodni organizem, organizem, ki ni hereditarno (dedno) opo- težen, temveč ga je šele nedavno okužili nizki in ogabni plemenski šovinizem. In na tem okuženju, ki je težko, nosi veliko krivde, da ne rečemo največje, demokratska stranka, ker ga je z opustitvijo Jugoslovanstva ojačila in razširila. Tega menda ni bilo treba žrtvovati. In če bi se ta stranka s svojo dušo res nagibala k kmetu, kateremu se hoče sedaj post festum približati — ne bi stala danes v intimnih kupčijskih zvezah z muslimanskimi begi, temveč v bratskem objemu s svaritelji in branitelji današnjega narodnega edinstva in edinstvene države. Če ne bi bilo tega najtežjega greha, ne bi danes v naši mladi državi doživeli monstruma: da pobirajo žetev oni, ki so jo brali že stoletja z poljan, ki so gnojena z krvjo in znojem naše raje. Mar se je moralo tudi to žrtvovati? Bližnja bodočnost bo odgovorila na to vprašanje.

Ako gledamo na vse to, to kratko zgodovino naše sedanje demokracije, ne moremo prikriti našega začudenja, kaj da je sploh privedlo glavni odbor demokratske stranke, da izda proglas na narod? Ali ta glavni odbor mar res misli, da za more narodu sugerirati opravičeno svoje dosedanje politike? Ali ne ve mar ta glavni odbor, da obstoji javno mišljenje, ki s paznim očesom zasleduje delovanje političnih strank vseh nijans in ki ne potrebuje njegove sugestije. Vse to ta glavni odbor dobro ve ali ravno tako dobro ve, da more pred svoje vernike ali druge nepoučene mirno priti s svojim Janusovim licem, i to danes z ono polovico — s katero misli še naprej držati na udi svoje dosedanje pristaje, one z zavezanimi očmi. S svojim drugim licem pa sije demokratski Janus tudi nadalje še na svoje verne v radikalno-begovskem bloku. V tej svoji zmoglosti menda tudi vidi glavni odbor demokratske stranke svojo »politično zrelost in svojo moralno silo! Če je tako, potem temu Janusu verujemo.

Naši konzulati v tujini.

»Jugoslavija« z dne 14. t. m. je priobčila po »Jugosl. Lloyd« članek, ki je vreden, da bi mu sledili še drugi, kajti resnica je mnogo hujša od vseh pritizb, ki so doslej prodrlje v našo javnost. Resnica je pač ta, da se smatra vsa konzularna služba po svetu, vsa poslanska in diplomatska zastopstva za privilegij nekih bogo- gradskih rodbin. Ne vpraša se po sposobnostih, dovolj je, da je sin, brat ali daljši sorodnik tega ali onega mogotca, pa dobi mesto konzula ali poslanika ali »upravnika poslova«. In ko je sinekura oddana, sedi možiček trdno na svojem mestu in vrši posle po svoje, kakor njemu kaže. Zato pa so taka zastopstva naše države v tujini na najslabšem glasu. — Kdor ne zna, kako je treba »raditi«, da pride do svojega cilja, je velik revež. »Zlat ključ odpira vsaka vrata«, pravijo, ali še prav posebe velja to za naše razmere. Kaj vse govore po svetu o naših zastopstvih! Žal, da ne brez povoda.

Piscu teh vrstic ni znano, kaj je pisala »Epoha«. Ali ako se je povrgel celo beogradski list do tako hudih obdolžitev, kakor čitam v »Jugoslaviji«, mora stvar že hudo smrdeti celo v Beogradu. — Za nas je zanimivo in obenem žaljivo dejstvo, da je dejal namestnik zunanjega ministra Spalajković ob neki priliki: »Za diplomatsko in konzularno službo morejo biti imenovani edino-le Sumadijci.« — Od tod vse zlo! Kdor ne

trobi v isti rog, ne more biti ne konzul, ne poslanik, ne »upravnik poslova«.

Poglejte na Dunaj! »Epoha« je napadla generalnega (!) konzula Mišetića! Ali ta gospod ni generalni konzul, kajti ta je bivši dvorni svetnik v bosenskem oddelku finančnega ministristva — Cerović. — Mišetić je le načelnik oddelka za potne liste in to je danes posel, ki mora narediti nervoznega in splošno obsovanega tudi najpoštenjega uradnika. Direktive in vsak hip menjajoče se naredbe glede potnih dovoljenj, so take, da igramo nasproti celemu svetu najžalostnejšo vlogo. Največ trpe naši državljani, a tuji kriče ter nas psujejo po vsem svetu, nič manj v antantnih državah. — Najzanimivejše je dejstvo, da imajo n. pr. češkoslovaški državljani pri nas večje pravice in ugodnosti, nego domačini. Čehoslovaki n. pr. dobe brez obotavljanja vizum za potovanje tja in nazaj — Jugoslovani pa le za enkratno potovanje iz države ali v državo. Za vrnitev je treba zopet novega dovoljenja. Ako hoče Jugoslovani n. pr. v Avstriji dobiti dovoljenje za potovanje v Prago, mora dobiti dovoljenje iz Beograda. Dunajski konzulat mu ne more dati potnega lista po svojem lastnem spoznanju. — Ako gre Jugoslovani n. pr. na Dunaj, mora dobiti tam pri konzulatu novo dovoljenje, da se sme vrniti domov. Kdor nima seboj posebej svoje slike, mora na Dunaju iti k fotografu in preskrbeti si sliko, ki obogati naš dunajski policijski arhiv. — Neka begunka je dobila dovoljenje, da je šla po svoje blago v Gornjo Avstrijo. Od tam je morala iti na Dunaj k našemu konzulatu, da dobi novo dovoljenje za potovanje v Maribor. Ker je prišla v soboto je izvedela šele v ponedeljek, da si mora preskrbeti novo sliko. Tako je odpotovala z Dunaja šele v sredo! Koliko solza, koliko stroškov! Pa kako se je v tej ženi utrdila ljubezen do osvobodene domovine! — Neka Dunajčanka ima sestro, poročeno v Mariboru! Čez en mesec je čakala, predno je došlo dovoljenje iz Beograda in še to po posebnem posredovanju in po dvakratnih stroških!

Kako drugače dela Čehoslovaška! Ako hoče potovati n. pr. v Karlove Vare ali v katerokoli kopelj na Slovaškem, dobiš potni vizum tam, kjer kupiš vozni listek. Brez zamude, brez nastavljanja, brez jeze in žalosti! Ako pa potuje Jugoslovani iz države po poslihi, porabi več časa za milostno pridobitev vizuma, nego ga je rabil za vse svoje posle skupaj! In koliko stroškov!

Glavni konzul na Dunaju pa je oktoberist Cerović, t. j. veledržavotvornik, ki je pokazal svoje Srbijanstvo šele konec oktobra 1918 — pardon, šele v novembru, ko je bila stvar že gotova in se ni bilo več bati, da ostane avstro-ogrška monarhija, katere veren sluga je bil Cerović. Treba je pripomniti, da je postal ta mož dvorni svetnik šele med vojno. Ves čas se ni pokazal v srbski cerkveni občini, v njegovem uradu se ni smelo slovenski ali hrvaški govoriti. Še po razslu je dolgo časa obdržal v svojem uradu celo vrsto Nemcev; še danes je tam več Nemcev v službi.

Ta mož je naš generalni konzul na Dunaju; on je tisti, ki dela tudi na poslaništvu lepo in grdo vreme. On je doslej intrigiral še proti vsakemu poslaniku ali »upravniku« in sicer samo zato, ker je na to mesto od prvega početka reflektiral. Gospodje DeFranceschi, Pogačnik, Mihajlović, Janković, Fotić in drugi bi znali mnogo tega povedati. — Dr. Cerović in znani dr. Krantz sta velika prijatelja. Na Dunaju je veliko preveč skušnjav za dr. Cerovića in govorice trde, da je mož postal že zelo bogat. Bodi kakorkoli, mož ni pripomogel našemu zastopstvu na Dunaju do ugleda, a v jugoslovanskih krogih dunajskih velja za našo — nesrečo. Tako so stvari in ne drugače!

Samopomoč.

»Pondeljek« je najogabnejši list, kar jih premore Evropa. S svojim čvakanjem, zavijanjem in laganjem je prava sramota slovenske žurnalistike in gospodje demokraci, ki se ponovno zavejo cvet inteligence ter sol Jugoslavije so lahko res »ponosni« na tega svojega podpornika in boritelja. Poturica je hujši od Turka, je že stara prislovica. Tudi nemčurji in laški renegati so bili najogabnejše kreature. Urednik »Pondeljka« je znani »žurnalist« g. Milan Plut, ki je še nedavno tega najhujše zabavljaj na liberalce, posebno na mladino, ki so mu uničili njegov dnevnik »Jutro« ter začeli izdajati »Dan«. Še so na razpolago številke tržaškega »Jutra«, kjer g. Milan Plut neusmiljeno tdiha po Dolfetu Ribnikarju in ostalih liberalnih mladinih. Pa tudi pozneje še je

bil g. Plut njih neizprosni nasprotnik. Pa iz Sava je postal Paul. Danes zoblje iz liberalnih jasli ter opravlja najnižji in najgrši posel za nje: blati njihove politične nasprotnike. Pri tem mu pa pomagajo nekateri bivši uredniki »Jugoslavije«, ki so iz samega nadstrankarstva presedlali k »Jutru«. V svojem fanatizmu kar tekmujejo med seboj, kateri bo bolj udrihal po NSS in po g. Pesku in kateri bo zliil večjo golido gnojnice nanj, da bi se bolj prikupil svojim novim gospodarjem ter dokazal svojo verno »strankarsko prepričanje« k zveličavni petični JDS.

»Jutro« hoče biti dostojen list ter se ogiblje kolikor le more napadov,

odklada pa vse take reči v »Pondeljek«. Za pisavo »Pondeljka« je odgovorno uredništvo »Jutra« in je odgovorno načelstvo JDS. Če se načelstvo JDS strinja z ogabno pisavo »Pondeljka« je prav, kajti potem bo s »Pondeljkom« vred izginila tudi JDS.

Slovenski javnosti pa ne preostane drugega kot samopomoč: bojkot takega lista. Kdor čita in razširja takšen list je tudi soodgovoren zanj. Slovenska javnost, katero »Pondeljek« tako kruto žali s tem, da pravi da je »neodvisno glasilo javnosti«, naj se zave svoje poštene dolžnosti ter naj ne čita in naj ne razširja te kuge slov. žurnalistike.

Gospodarstvo.

Nov val draginje.

Ko smo pred meseci prebirali ljubljanske in beogradske dnevnike, smo z veseljem opazili marsikak odločen nastop v tem ali onem listu proti podražanju premoga. Zasledili pa nismo niti en list, ki bi si upal zagovarjati takrat po Trboveljski premogokopni družbi nameravano podražitev premoga. Bil je to tedaj popolnoma naraven izraz odpora vseh konsumentov in menda še nikdar ni bilo javno mnenje o kakem vprašanju tako enolusne sodbje kakor ravno v tej zadevi. Pravilnost in upravičenost tega javnega mnenja in naziranja je podkrepila tudi takratna pokrajinska vlada sama, ki je z obširnimi aparatom preiskala vso zadevo; konec vseh dolgotrajnih preiskav je bil ta, da vlada ni proglasila povišanja cen premogu, čeprav je bil pritisk od prizadete strani trajen in v vseh formah in nijansah izveden.

Na podlagi tega dejstva si je odahnil marsikak industrijalec, ker je sklepal, da je premog že dosegel najvišjo ceno in da mora za tem priti samo še padec cene. V tem trdnem prepričanju je ta ali oni tudi že znižal ceno svojim produktom; s tem je bil storjen prvi korak za znižanje cen tudi pri nas, ki smo v tem pogledu čisto gotovo vedno zadnji.

Kdor pozna nepravilike naše industrije, ta dobro ve, kako so se mahoma poslabšali izgledi in računski vseli prizadebi obratov, ko je nepričakovano prišla vest, da se je premog zopet podražil. S to podražitvijo je naš gospodarski razvoj zopet siloma potisnjen za velik korak nazaj; še nekaj mesecev take gospodarske politike in vsak razvoj ali razmah je za nedogledno dobo ustavljen. Obrati bodo le životarili in kapital se bode izgibal industrije kakor stvari, ki nima bodočnosti in kjer je vsak dobiček a priori izključen.

Prišli smo tudi v drugih panogah gospodarskega življenja na isto stopnjo razvoja, pravzaprav nazadovanja; edino trgovina je še vzdržala na dobrih pozicijah; kako dolgo še, je vprašanje bližnje bodočnosti, ker splošno se že čujejo pritožbe in glasovi o prihajajočem in deloma že nastopivšem zastoji.

Splošnega pregleda našega gospodarstva ukrepi naše vlade sploh ne kažejo. Vse se lovi le za trenutnim dobičkom; na sistematični razvoj te ali one panoge gospodarskega življenja se niti ne misli. Vsak slučaj se obravnava le sam zase, kakor ravno interesirana stranka pritiska.

Ta naš gospodarski filantizem zna pred vsemi prav dobro izkoristiti Trboveljska premogokopna družba. Ona pozna dobro naše slabe strani, predvsem nestanovitnost v upravi in nje popolno neorijentiranost. Kar ne doseže v Ljubljani, poskusi v Beogradu; če v Beogradu ne gre, se zopet drži faktorjev v Ljubljani in tako spretno žonglira med enim in drugim, izgrava oba, do kočnega lastnega uspeha. Ako odpovešta Ljubljana in Beograd, ima pripravljen eventuelno še Zagreb, kjer si je pot spretna žonglerka za vsak slučaj ustvarila nekako oporišče za nevarne situacije. Tako se zgodi, da Trboveljski premogokopni družbi ne ukaže ne Ljubljana, ne Beograd, temveč ona, rekli bi skoro, ona Ljubljani ali Beogradu.

Da se izognemo nadaljnjih pogledov v to lepo perspektivo, ki mora privedi do popolne nadvlade tujega kapitala nad nami, se vrnemo k vprašanju, kako je bilo mogoče ovreči izid obsežne komisijonalne preiskave, ki je dognala, da pri starih cenah premoga Trboveljska premogokopna družba še vedno dobro zasluži. To ugotovitev so v popolno jasni obliki prinesli tako ljubljanski dnevniki, kakor tudi beogradski; predvsem »Samouprava« z dne 38. aprila t. l., ki precizno izjava, da je na podlagi izprnega in dokumentovanega izvestja komisija predlagala g. ministru za gozde in rudnike prodajne cene za trboveljski premog po K 474.— za drobnj in K 513.— za debeli premog za r tonov; komisija je tedaj na podlagi vestnih in objektiv-

nih preiskav predlagala celo znižanje stare cene!

Trboveljska premogokopna družba pa je razposlala pretke dni prizade- tim strankam obvestila, da ji je vlada dovolila, nove, povišane cene: za debeli premog K 596.—, za drobnj premog K 555.— za eno tono, — toraj dokaži višje cene, nego so bile predlagane po komisiji, ki je bila zato sklicana, da dožene pravilne prodajne cene trb. premogu, kar je tudi izvršila.

Enostavno izraženo: nam zastaja pamet ob tem problemu!

Najprvo preiskuje ministrstvo za gozde in rudnike po številni komisiji, kateri so zastopani poleg vseh medpodajnih činiteljev tudi zastopniki tega ministrstva proizvajalne stroške v trb. rudnikih; na podlagi teh preiskav se izdela vsestransko podprt elaborat, ki na podlagi neizpodbitnih števil pred- laga znižanje itak previsokih cen. Čez nekaj časa pa sestavi isto ministrstvo — pod čevljam uplivom ni težko uga- niti — novo komisijo, v katero pokliče popolnoma na tihem druge strokovnjake, ki v dveh dneh izvršijo nov pre- gled vseh trb. rudnikov ter na podlagi tega a la vue-pregleda dožene, kake velikanske izgube ima Trboveljska družba pri premogu. In najde se mi- nister, ki zavrže skrbno izdelan elaborat prve komisije, odobri pa elaborat, ki je bil izdelan takorekoč po nareku Trb. pr. družbe ter dovoli v dob- lo splošnega padanja cen občuten povi- šek premogovnih cen!

Vsaka aritmetika in logika tukaj odpove. Resnično: sram nas je, da slu- žimo na tak način kot nezrel objekt izkoriščanja židovskemu kapitalu. — Sram nas je tudi naše doslednosti pred pol letom je vse govorilo in pi- salo proti podražanju premoga; danes, ko so cene raznim materialijam de- jansko padle; danes, ko cene v Italiji in celo v Avstriji, pri naših revnih so- sedih, rapidno padajo, da ne govorimo o padcu drugod, — danes se naše javno mnenje prav nič ne razburja, danes molči vlada, molči naše časo- pisje, molči tudi ubogi in raztrgani; prvi vedo, zakaj molče, — ker se ve- rujejo v moč, ki bode enkrat za vse- lje naredila konec takim metodam ka- pitalizma in njegovim starim in novim pomagacem.

Razpis dobave raznega materi-

jala za ravnateljstvo državne želez- nice v Subotici. Dne 30. julija t. l. se bo vršila v pisarni ekonomata ravnateljstva železnice v Subotici očetnalna pismena licitacija za nabavo raznega materialja, med tem tudi: loj, stjenj, sveče, milo, vazelin, olje, svetilke, razno železno orodje, povoji, medika- menti, držaji za orodje, brezove in sir- kove metle, barve, vrvi, libele, reflek- torji in stekleno blago, indigo-papir in drugi papir, kemikalije, ščetke itd. — Ponudbe je poslali do 30. julija t. l., 12. ure dopoldne ekonomskem odele- nju železniške direkcije v Subotici; ako mogoče, naj se ponudbi priloži vzorce ali pa natančni opis kakovosti ponujane bлага. Pred ali na dan licitacije je položiti pri glavni blagajni železniškega ravnateljstva varščino in sicer domačinom 10 odstotkov, ino- zemcem pa 20 odstotkov. Ponudba mora biti v zapečatenem ovitku z na- slovom »Ponudba linijskog potrošnog materialja za Direkciju Državnih Ze- leznica, Subotica, k broju 13.223/21« in opremljena s predpisano takso 10 dinara. Natančnejše podatke je do- biti ob delavnikih v ekonomatu že- lezniške direkcije v Subotici. Dobavni razpis, v katerem je seznam blaga, ki ga je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. Pripomni se pa, da zbornici ni na razpolago več izvodov razpisa, da bi ga mogla interesentom razpo- slati.

Tovarna stekla v Zaječaru. Več ruskih industrijalcev v Zaječaru na- merava zgraditi veliko tovarno stekla. Zaječarska okolica s svojim premo- gom in provizorno tvornico stekla v Rogatini nudi temu podjetju dovelj ugodnosti.

Dnevne vesti.

— Našim naročnikom! Ker se je v nedeljo prvič tiskalo na novi rotaciji 6 strani, so se pojavile nekatere pomanjklivosti in bila radi tega zamuda, ki naj nam jo naročniki blagohotno oprostijo. V nekaj dneh se bo preskusil stroj še na 12 straneh, potem bo toliko ugodnejša, da bo vedno brezhibno tekel in se zamude ne bodo več dogodile, ter bodo naročniki postreženi točno in redno, kakor vedno doslej.

— Vprašanje na gen. rav. »Jadr. banke« g. Kamenaroviča. Naproseni smo, da objavimo: Po doizdavi stanovanjskih hiš »Jadranske banke« se splošno govori, da se stanovanja pod roko oddajajo strankarsko, tako, da res potrebne zavodov uradništvo skoro niti ne bo prišlo v poštev. Marsikateri tisti, ki prihajajo v poštev za nova stanovanja kot zavodov uradnik, imajo že doslej tudi dovolj udobna in prijetna stanovanja in bo torej pač umestno, da se oziroma pri oddaji stanovanj predvsem na potrebne, ki se sedaj stanujejo v luknjah in kletih ter na podstrešjih. Ker smo izpovedali, da je g. Kamenarovič energičen, pravičen in nepristranski, smo uverjeni, da bo tudi v tej zadevi ravnal po svoji najboljši razsodnosti.

— Razmejitev na Koroško. Očividno, ki je prišel z Ljubela, nam zatrjuje, da vkljub zanikanju razmejitvenega komisija že dela. Komisija, obstoječa iz avstrijskega in jugoslovanskega inženirja, po enega častnika in po enega orožnika se je nastanila pri Sv. Anu nad Trzinom ter so pri Ljubeli že celo zabili koli na določeni meji.

— Vredno, da se priobči. Prišel sem iz Trsta. V Ljubljani, v bližini kolodvora sem si v mali gostilni poljski prenočišče. Istočasno s menoj je vstopil tudi Italijan, ki je govoril samoupravljalno. Njegovi besedi krmarica ni umela in me je zaprosila, da ji tolažim. Med razgovorom z Italijanom sem mu omenil, da je pač čudno, da on hodi po »barbarski« deželi, poznajoč samo svoj jezik, dočim je naš »barbar« skoroda v življenski nevarnosti, ako le zine slovenski v blazni Italij. Odgovoril mi nekako bojazljivo: »Da, kar delajo fašisti je že preveč! In območje. Vidita, sin velike, kulturne Italije je postal tu kakor ovčica, ko se je šlo za njegov interes in zaradnega sramote nad lastno kulturo. Ponosni smo, da nam tega ni treba.

— Prav tesne prijateljske zveze. Kakor lačni psi na kost, so se vrgli častiti gospodje demokrati na nar. socialiste in posebej še na z. Peska. Par tednov so gonili lajno o zvezi z. Peska in nar. socialistov s klerikalci, pisali o »sumljivem soglasju« Jugoslovij in »Slovenca« in ko so to kost do dobrega vstranskost ogledali, so »hvala Bogu« istaknili novo. Včerajšnje »Jutro« fabulira, da so zavladale prav tesne prijateljske zveze med — čiste, čiste! — komunisti in nar. socialisti in da se je »velevladni« z. Peska »revanžiral« komunistom zato, da so ga volili za župana s tem, da tiska v svoji tiskarni komunističen list »Delo« in da ima le dal na razpolago celo vso razprodajalno službo »Jugoslovij« t. j. da razprodajalci in kolporterji, ki prodajajo in razprodajo »Jugoslovij«, razprodajo in prodajo tudi list »Delo«. To je res neudarna protidržavnost in treba bo postopati po »Obznanju« ne le proti »Jugosloviju« temveč tudi proti »Jutru«, kajti isti razprodajalci in kolporterji, ki razprodajo in prodajo »Jugoslovij« in »Delo«, razprodajo in prodajo tudi »Jutro«. Dokazuje imamo! — Prej so bile prav tesne prijateljske zveze med nar. socialisti in klerikalci, sedaj jih so odkrili med nar. socialisti in komunisti. Da, ta preklancani Pesek, kmalu se mu posreči, da bodo zavladale prav tesne prijateljske zveze med demokrati in kulturni.

— Iz Bohinja nam piše letovščinar, da obrtniki obliži ne vedo, da ondote trgovine ne poznajo počitka, temuč so odprte od ranega jutra pozno v noč. Uhoji uslužbenci so pravi sužnji. Ali ne veljajo zakoni in navedbe povsod?

— Neurešna na lovu. Zadnja nedelja se je bilu Orosipila smrtno ponesrečil na lovu puščarski vajenec Rudolf Gale iz Rožna doline. Nabesana puška se mu je v grmovju zapletla, a ko jo je potegnil, se je sprožila ter mu je krogla razprala drobovje ter odtrgala roko. Izhajal je po kratki miki.

— Imenovanje v carski službi. Za inženjerskega carin je imenovan glavni revizor dr. Konrad Smid, Milan Zidarčič pa za statističarja. Pri carinarnici na Rakeku je imenovan Jos. Jaklič za upravnika prvega razreda, Peter Brankovan, Milan Beloščanin, Henrik Černuš, Peter Midžor in Milivoj Mihalič za carinike III. razreda, Ivan Punčič, Stefan Virant, Andr. Klemenčič, Rud. Kompaer in Al. Hrovat za carinike IV. razreda in P. Pintar za revizorja IV. razreda.

— Za invalide. V ministrstvu za socialno politiko izdeluje posebna komisija, ki sestoji iz invalidnih invalidi bodo dobili podporo po procentih nesposobnosti. Zakon bo veljal za vsa kraljevina.

— Pošta hranišnica. Podpisana je uredba, s katero se ustanovi v Beogradu pošta hranišnica za celo državo in kateri se podredijo vsi čokovni zavodi.

— Neurešna ali samomor na železnici. Podt. Pod tem naslovom smo prinesli vest, da je nedeljski vlak povozil pri Medvodu neznanega moškega ter ga strahovito razsesal. Sedaj je doznano, da je bil ponesrečen človek skladiščni mojster juž. žel. v Ljubljani g. Fr. Erjavce, somišljenik NSS. Ker je živel v najlepših rodbinskih razmerah, je samomor popolnoma izključen, temveč se je pripetila nesreča. Pokojnik zapušta mlado vdovo in edinega sinčka. Blag mu spomin!

— Volni begunci. Glasom uradnih oblav se ni prigrisalo v občini Cirkevca 19, v občini Drivenik 8, v občini Grlasani pa v vseh vseh obvezancev k voljaški službi.

— Vloma na Bistrici. Dne 29. m. m. se je potepač Andrej Trpin, doma iz Grada pri Bledu. Postopal je po vasi brez sredstev do 2. tm. Isti dan pa so ga v tamonjski gostilni videli, pri sebi pa je imel velik zavoj. Ko je odšel so zvedeli, da je bilo vlijeno v stanovanje Franceta Zupanciča. Tat je odnesel 2 zлата prstana, zlato uro z dvojnimi pokrovom, z zlato verižico, nekaj moške obleke in perila ter eno riho. Škoda znaša čez 4000 kron.

— Srčne želje Prekmurcev. Predvčeraj je priobčil »Slov. Narod« dopis iz Prekmurja, v katerem se Prekmurci upravičeno pritožujejo radi slabih prometnih zvez z ostalo Slovenijo, kar povzroča dragino in druge nepravilnosti. Srčna želja Prekmurcev je, da bi se vendar enkrat upostavila avtomobilna zveza po Prekmurju. — Na to poročamo, da je družba »Promet« vložila že pred 2 leti prošnjo za koncesijo za avtomobilno zvezo po Prekmurju, da pa ta prošnja še danes

leži na poverjeništvu za trgovino in obrt v Ljubljani — nerešena. Letošnje leto spomlad je družba »Promet« v zvezi z Jugosl. kreditnim zavodom, ki ima v Prekmurju 2 podružnice ter mu je tudi mnogo ležeče na tem, da se zboljšajo prometne zveze v Prekmurju, zopet vložila prošnjo za koncesijo za avtomobilne zveze. Na zagotovilo poverjenika g. dr. Marja, da se bo koncesija takoj izdala, je nabavil »Promet« avto ter vse pripravil za avtomobilno zvezo po Prekmurju. V dnevi 1., 2. in 3. tm. so se vršile že poskusne vožnje iz Murske Sobotne v Dolno Lendavo, Cankovo in Hodoš, katere so se udeležile vse kompetentne oblasti: zastopniki voljaštva, politične oblasti, sodnije, policije, državni inženir gradbenega vodstva itd. Vožnje so izpadle v popolno zadovoljstvo vseh, vsi posebno pa ljudstvo so bili zelo veseli ter zahtevali, da se naj takoj začne z rednimi vožnjami. Brez koncesije si pa »Promet« ne upa začeti redne vožnje.

— Murski Soboti je autobus, zaloga benecina in sofer, koncesije pa še ni. Kako dolgo se ne? Ali bo zopet dve leti trajalo?

— Neznana slaboumna mati. Meseca aprila so pripeljali v deželno bolnico približno 30 let staro slaboumno in gluhoonemo žensko, ki je kmalu nato porodila otroka. Neznana slaboumna mati je sedaj v norišnici na Studencu. Ker identitete še do sedaj niso mogli dognati, niti ni izključen kak zločin posilstva se oblastva opozarjajo na ta slučaj v svrhu eventualne polpedbe o neznanici.

— Strela zanesla požar. V soboto je udarila strela v hlev Janeza Goleša. Hlev je bil naenkrat ves v ognju. Pogorel je hlev, svinjaki in marof. Živino in 10 letnega fanta, ki je spal na hlevu so jedva rešili. Škoda celno čez 80.000 kron.

— Bratomor. V Mengšu je ustrelil dne 10. t. m. ob 9. zvečer Mikael Friškovce svojega brata Franceta. Zadel ga je v srce, brat je obležal na mestu mrtve.

— Utolil je pri kopanju v Savi zadnjo nedeljo v Medvodu Fr. Sušnik.

— Znana oseba, ki je v nedeljo pri kopanju v Lazah vzela palico z belo kljuko se naproša, da jo odda v trgovini Trebar.

Ljubljana.

— Ravnatelj ljubljanske policije je odšel na 5 tedenski dopust. Nadomestuje ga nadsvetnik Keršovan.

— Zagoneten napad. V soboto med 15. in četrti na 17. uro je bil napaden na cesti v Meslini log Ivan Kozjek iz Loga pri Vrhniki. Dobil je dva udarca s ključem po glavi. Napadalec je pobegnil. Ker napad še ni popolnoma pojasnjen, bomo poročali obširneje, ko se zadeva ugotovi.

— Resen opomin »Splošni prometni banki«. V javnost prihajajo vesti, da namerava tukajšnja »Splošna prometna banka« nastavit za podvratnika nemškoavstrijskega državljanca iz Gradaca g. Turbo, ki ni niti zmožen slovenskega jezika. Upravni svet »S. pr. b.« opozarjajo na te vesti in upamo, da ne odgovorjajo resni. V resnici namreč ne vemo, kako da pridejo naši bančni uradniki, med katerimi je dovolj zmožnih in agilnih ljudi do tega, da bi jim vsako boljše mesto pred nosom odjedli tuji, medtem ko naj bi domačini ostali svoje življenje le delavna para. Skrajni čas je, da se preneha s to prakso pri naših javnih in zasebnih podjetjih in posvečemo bolno vsem takim nepotrebnim importom svojo največjo pažnjo.

— Kolera v Zgornji Šiški. Dodatno k tozadevni včerajšnji notici poročamo sledečo podrobnosti. Prvi nenadni in težki pojavi obolenja osobito padanje in nezavest in bruhanje so dovedli do prvega sklepa o kolerni nostrat. Obtole 44 letno Marijo Čebuli, so-progo žel. čuvaja in njene hčerke 19 letno Marijo, 15 letno Milo in 6 letno Rosko so odpeljali z rešilnim vozom v separati oddelek deželne bolnice in utrdili strogo zdravniško preiskavo. Tekom včerajšnjega dopoldneva so dognali, da so obtole imenovani na akutni dizenteriji ali grizi. Ta bolezen se do sedaj v mestu in okolici ni pojavljala že od lanske pomladi. Vsekakor jo povzroča ali vsaj pospešuje nezrelo sadje in slabe pomladanske novine, predvsem pa zanikrost in nesnaga. Rodbina Čebuljeva bo v kratkem okrevala. Podoben drug slučaj se do sedaj še ni pojavil.

— Huda gospodinja je vsekakor po-sestnica v Mostah M. Z., rodom iz Skofje Loke. Zena je naurhila dne 23. maja pri vodnjaku na lastnem dvorišču stanovalko V. čes da se tam ne sme priti. Nastal je pretep, pri katerem je gospodinja svojo nasprotnico pošteno obdelavala. V. je pobrala nekaj peska in ga vrgla v hudo gospodinjino. To pa je M. Z. tako razljutilo, da je vrgla svojo nasprotnico po tleh in jo tako natolkla, da so se vsi navzoči zgražali nad tako surovostjo. Na podlagi zdravniškega spravevala in priznanja tepeža je obsodilo sodišče hudo gospodinjino v 100 kron kazni ali 48 ur zapora in v povrnitev 198 kron za zdravnika in 500 kron za bolečino. Glede večjih zahtev pa se zavrne tožnica na pot civilne pravde. M. Z. je prijavila vzklic, čes da niso bile vse priče zaslišane, zastopnik državnega pravdnika pa radi preizkuse kazni.

— Ne pridržujte našdenih predmetov. Obtožena Katarina K. je našla torbo inkasanta Jos. Ravnikarja. Ker se ji je zdel torbica brez vsake vrednosti, se ni brigala zanjo in jo pustila doma ležati ter tudi ni o tem nikomur povedala. Slučajno se je našel in oglašil lastnik torbice in obtoženka se je, dasi morda ni imela nobenega namena izvršiti kako goljufijo in tudi ni torbice nikomur zakrivala — morala kljub temu obsoditi. Obsojena je bila na 12 ur zapora. V svrhu polajunjenja oprostilnih okoliščin, ki govore obtoženki v prid, je prijavila Katarina K. vzklic in takoj navedla svoja dokazila in priče.

— Odmev zidarske stavke. Za časa zidarske stavke v Ljubljani je prišlo na dvorišče Kranjske stavbne družbe 7 delavcev, ki so pozvali svoje tovariše, da naj takoj pustijo delo in se pridružijo stavki. Kot največji hujšak je bil označen takrat delavec Stefan Kravara, doma iz Čezsoče. Včerajšnja obravnava tega ni mogla do-gnati in se je izkazalo po pričevanju, da je bil omenjeni kolovodja in govornik neki Stajerc, ki je odšel sedaj v bosanske šume, Stefan Kravara je bil oproščen.

— Gospodu dr. Leopoldu Ješetu čestitaj! tem potom ki imenovanju primarjem očesnega oddelka dež. bolnice v Ljubljani vsi sedaj nahajajoči se bolniki tega oddelka, ter se zajedno najiskrenejše zahvaljujejo za njegovo upravn. očetovsko skrb in zdravljenje.

— Poziv slovenskim vped. umetnikom. Jutri v sredo prideta v Ljubljano kot odposlanca hrvatske organizacije vpadabljajočih umetnikov gg. Babič in Tljaković, slavno znana hrvatska umetnika. Prihajata v zelo važnih zadevah ter bodeta o njih konferirala s slovenskimi delegati. Zvečer jima prireje ljubljanski umetniki (slikarji, kiparji in arhitekti) večerjo (hotel Union v rožcah) ob pol 20 uri. Vabijo se tem potom vsi kolegi, da se je udeleže, da tako počastimo hrvatska gosta. Prijave do srede opoldne na naslov: prof. S. Santel, Levstikova ulica 2/1.

— Šiška — najnoveše letovišče. K tej naši včerajšnji notici se nam poroča, da je hubodno izmišljena. Res pa je, da kalijo v Knezovi ulici ponočajni nočni mir in je bil g. svetnik prejel jih opomniti, kako se naj obnašajo.

— Ukradena drva v invalidskem domu. Pred okrajnima sodiščem sta se včeraj zagovarjali dve gospe, ki sta bili obtoženi, da sta si prilastili drva, ki so bila last invalidskega doma. Upravnik invalidskega doma pravi, da je res zmanjkalo z dvorišča 2 kubična metra drv, toda o tatvini sami ne ve ničesar in ne more z ozirom na obtoženki ničesar navesti. Današnji obtoženki pa sta se zagovarjali, da so eni res prinesli kako poleno z invalidskega dvorišča, vsa drva pa da je ona takoj nazaj poslala. Pri drugi pa se je izkazalo, da so si res pripeljali zadostno lastnih drv. Sodišče se po dovršenem dokazovanju ni moglo uveriti o krivdi in le obtoženki popolnoma oprostilo. Upraviteljstvo invalidskega doma se obsodi na povračilo 200 kron, za drva pa se nakaže na civilno pravno pot.

— Male tatvine. V noč 10. do 11. julija je izginil iz lesnega skladišča trgovca Franca Suštarja na Dolenski cesti zadnji del voza s kolesmi. Škoda 400 kron. — Zidarju Ivanu Sušteriču je ukradel neznan tat 14. t. m. dop. na stavbišču v Pražakovi ulici niklasto uro s tako verižico, vredno 400 kron. — K že objavljeni tatvini v Škofeljni nam poročajo, da je izvršil tatvino brkotoke neki približno 25 letni mladenič, ki je v gro-supelski in šmarnski občini razprodal ukradene predmete in odšel baje proti Ljubljani. Med drugim je zamenjal 3 ukradene rihte za črne usnjate dokolenice in siv sivan klubok. Ostale predmete so našli po raznih hišah.

— Koncert v hotelu »Tivoli« od nedelje 17. t. m. naprej vsak večer od 18. do 23. ure. Vstopnina prosta. Se priporoča: Vekoslav Dolničar.

Maribor.

Novoustanovljeno društvo. Deželna vlada je potrdila pravila novoustanovljenega zdravniškega društva za mariborski okoliš. O priliki ustanovitve izvoljeni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik dr. Rihard Bergman (Zalec), podpredsednik dr. Fran Jankovič, tajnik dr. Janko Dermovšek, blaginik dr. Vilko Marin, knjižničar docent dr. Ivan Matko, odborniki dr. Robič, dr. Svab (Celje) dr. Josko Tavčar (Središče).

Državna cesta št. III-Marija Snež na Gorji Čmurek. Včeraj so si zastopniki vlade ogledali teren za nameravano državno cesto št. III-Marija Snež na Gorji Čmurek. Podrobni načrti za zgradbo ceste so že izdelani.

Imenovanje. Policijski pristav Blaž Skok je na svojem dosedanjem službenem mestu pri policijskem komisariatu v Mariboru imenovan ravnateljem pomožnih uradov v 8. činovnem razredu.

Povratek naših vojnih vjetnikov iz Rusije. V Mariboru se pričakuje transport 138 naših vojnih vjetnikov, ki se vračajo iz Rusije.

Celje.

Redni letni občni zbor »dramatičnega društva v Celju« se je vršil v soboto zvečer Ob primerni udeležbi ga je vodil in otvoril predsednik g. Z. Prekorskec. Iz njegovega poročila posnemamo, da je dram. društvo v Celju vkljub velikim oviram in zaprekam, ki so bile predvsem finančnega značaja v lepi meri vršilo svojo dolžnost. Priredilo je 36 dobro uspešnih predstav, večino sedela lažje vsebine, iz vzroka, da bi se gledališka blagajna vsaj kolikortoliko napolnila. Ker pa je za bodočo sezono obljubljena in zagotovljena državna podpora entotistoč K. da se bo po zagotovitvi g. podžupana Zabkarja tudi mestna občina zavzela za mestno gledališče, obstoja upravičeno upanje, da bo dramatično društvo v prihodnji sezoni vršilo svojo kulturno nalogo še v izdatno večji meri kot doslej. Iz poročil tajnika, blaginika, garderobierja in arhivarja je razvidno, da si je društvo od prevrata sem že znatno opomoglo, predvsem v arhivu, in da bo na začrtani poti dosegalo vedno večje uspehe, posebno še, ko odpade težka skrb za finance. Pri volitvah v novi odbor je bil soglasno izvoljen dosedajni predsednik gd. Iv. Prekorskec. V odbor pa so bili izvoljeni z večino glasov gg. Perc, Plahuta, Meglič, Hubert, Pfeiffer, Mravljak, Grušen in ga. dr. Kalanova. Dasi je obstojala protistila, upam, da v interes velikih lov in ciljev, ki jim društvo služi, ne bo prišlo do nesporazumljenja, ki bi bilo v kvar ne poedincem, ampak le dobri stvari ter sem prepričan, da bo društvo tudi v bodoči sezoni delalo s toliko poštrevnostjo in ljubeznijo, kakor že od prevrata sem. Muenja pa sem, da bo vendar treba dram. društvu misliti na to, da se ustvari v Celju stalno gledališče s polklicnimi igralci v statusu državnih pokrajinskih gledališč, ker bo isto šele takrat moglo vsestransko ustrezati velikim kulturnim potrebam prilžnega celjskega mesta, ki se bo brez dvoma še lepo razvijalo in bo — nekaj v političnem, še bolj pa v gospodarskem oziru kmalu zavzemalo važno in odlično mesto v naši ožji domovini.

Nadebna mladina. Po našem mestu je zelo razvito beranje nele odraslih beračev, ampak tudi sebi pripisčena mladina je grdo povržena ter razvada. Sedem- do osemletni paglavlci se nadlegujejo z beračenjem, kjer le morejo. Pa to ni dovolj. Če ne naberejo dovolj, pa poskušajo tudi s tatvino po trgovinah. V soboto popoldne je policija prišla na Kralja Petra cesti dva taka znana paglavca, ki sta kradla v neki trgovini. Tako zanemarljivo mladino, bi bilo treba spraviti v poboljševalnice pod nadzorstvo, drugače bodo iz takih paglavcev zrastle pravi tatinski in delomrznji nepridipravniki in nadlego človeštvu in sebi v pogubo.

Izlet na Moziško planino prireje dne 23. julija celjski odsek Sav. podr. SPD. Kolesarsko dirko priredi v nedeljo 24. tega meseca »Klub slovenskih kolesarjev« v Celju iz Celja v St. Peter v Savinjski dolini. Odhod ob 8. uri jutraj od hotela »Pri kroni«, start v St. Petru na xogu pri Cvenklu.

Huda vročina vlada minule dni tudi pri nas. Savinjska kopališča so polna kopajočega mestnega in okoliškega prebivalstva. Voda ima od 18 do 20 stopinj, in je kopanje v Savinji izredno prijetno.

O vprašanju rekonstrukcije celjske plinarne, katere je sedaj mesečno za okrog 20.000 K pasivna, na podlagi načrta, ki ga je izdelal rud. svetnik g. Baebler, razpravlja te dni zadevni pododsek obč. odbora in pride v prvi seji plenarnih seji v razpravo, ker je rešitev vprašanja z ozirom na mestne finance nujna.

Poročil se je v Celju notarski uradnik g. Franc Židan iz Brežic z gdč. Panči Močnik.

Na celjski trg donajajo okoličani v precejšnji množini raznih pridelkov. V obili meri je na razpolago novega krompirja po 4 K kg, zgodnji fižol, grah, kumare, razne vrste solat, buče ter mnogo tudi zgodnjega sadja. Cene raznim pridelkom, razen sadja, niso previsoke.

Koroško.

Napad na slovenskega poslanca. Ko se je slovenski poslanec župnik V. Poljanec vračal od seje deželnega zbora na kolodvor, ga je napadlo kakih 10 bivših »volksverbovcev«, ki so sledili župniku v voz, ga opluvali, zmerjali in pretepali. Poklicani orožniki ni hoteli posredovati, čes, da se gre le za žalitev. Zaradi dogodka je bila podana interpelacija, ki so jo podpisali tudi soc. demokratje in kršč. socialisti. Pošteni Nemci se sramujejo, toda takih je le malo. Vsekakor so »kulturni« Nemci prekosili laške fašiste, ker dosedaj se je celo v neciviliziranih državah spoštovala poslančeva imuniteta.

Primorje.

Kje naj študirajo dijaki iz Primorske? Na to gotovo sila važno vprašanje odgovarja v uvodniku »Edinosti« poslanec Šček. Po njegovem mnenju bi morali brez izjeme vsi srednješolski študirajo na zaslednem ozemlju. V prvi vrsti na idrijski realki, če pa to ni mogoče pa v gorških in tržaških laških gimnazijah, nikakor pa ne v Jugoslaviji. Zato lastna izkušnja namreč uči, da ostane od dijakov, ki študirajo v Jugoslaviji ogromna večina v Jugoslaviji, da je s tem ogrožen obstoj slovenske inteligence v Primorju. — Visokošolci pa naj par semestrov na vsak način študirajo v Italiji, da spoznajo neno zgodovino, kulturo in življenje. Priporočati pa je tudi, da študirajo v Nemčiji, ker so nemške univerze priznane boljše od italijanskih. Naš človek pa mora stremeti za tem, da je v vsakem pogledu boljši od Italijana, ker le tako bo mogel zadostiti vsem svojim dolžnostim. — Strinjamo se popolnoma z mnenjem poslanca Ščka in želimo, da se bodo po njem ravnala tudi naša oblastva. Mi moramo ohraniti naš življenj v Primorju in mi moramo dati inteligenco in če to ni mogoče brez trdih odredb, tedaj se tudi teh ne smemo ustrašiti. Prvo je naroden interes in šele pozno potem osebni interesi.

Požrtvovalnost Tržčanov. Narodna slavnost pri Sv. Ivanu, ki je bila dne 3. julija se ni obnesla le v moralnem ampak tudi v gnotnem oziru. Slavnost je dala 10.810 lir in po odbitku vseh stroškov znaša čisti dobiček 8.392 lir. Tako je storil Trst svojo dolžnost in doprinesel zopet znaten dar na oltar istrskih žrtev. Storitve tudi Vi isto, ker enaka je Vaša dolžnost.

Čez 100.000 lir je že nabrala »Edinost« za istrske žrtve, kakor to naznanja izkaz »Edinosti« od 17. tm. Dosedaj je bilo namreč nabranih 106.718,15 lir.

Okultizmi fašisti. Sijajno uspelo narodno veselico pri Sv. Ivanu so hoteli pozno v večer motiti fašisti. S samokresi v rokah so se navallili na veselico in prvemu, ki je prišel njim nasproti so zaklicali roke kvskulu! In res je dotični dvignil roko, toda čisto v drugem namenu, kakor pa so to pričakovali fašisti. Ker silovit »klof« in skorajšnja aretacija jih je poučila, da so naleteli na nepravca. Bil je to službujoči policijski komisar, ki je tako spoznal, kaka zalega so ti fašisti.

Iz Voloske poročajo: Vlada je po dolgem odlašanju odobrila pravila »Ženskega Udrženja«. Na 7. t. m. je bil glavni občni zbor, na katerem se je konstituiralo »Udrženje«.

Sokolstvo.

Povodom zleta G. S. Z. v Kranju 24. t. m. vozili bodo naslednji vlaki, iz Ljubljane dr. kol. ob 8. uri, povratek iz Kranja ob 22.50. Proti Jesenicam iz Kranja ob 21.20, proti Trzinu ob 22.20.

Sport in turistika.

Mednarodna kolesarska dirka Dunaj—Gracac in nazaj. — Uspeh Jugoslovancev. To dirko je priredil najmočnejši avstrijski kolesarski klub »Sturmvoegel« in povabil k udeležbi srednjeevropske države. Dirke so se udeležili trije Jugoslovanci in sicer naša priznana dirkača člana Ilirije Albin Šiško-vič in Josip Solar ter Josip Pavlija od zagrebškega »Sokola«. — Proga dirke je bila jako težka in znaša 386,4 km. V sled velikih defektov je izstopilo skoro 10 dirkačev med temi je bil tudi Solar in sicer na povratku iz Gradača. Šiško-vič in Pavlija pa sta bila skozi med prvimi. Na Semeringu pa je imel Šiško-vič večji defekt, ki je zadržal oba Jugoslovance toliko, da sta jih prehitela dva Nemca iz Dunaja. Kljub temu je bil Pavlija tretji in Šiško-vič četrti, kar moramo beležiti z ozirom na težko dirko, nepoznanja ceste in ostrih tekmecev, kot jako lep uspeh.

Sportni ribolov v Bohinju. Generalni komisariat za turški promet v Sloveniji javlja, da dobivajo športniki dovoljenje za ribil lov v Bohinjskem jezeru in v drugih državnih vodah v Bohinju pri gozdarskem oskrbniku inž. Božiču v Bohinjski Bistrici in pri poverjeniku za kmetijstvo v Ljubljani. Natančnejša pojasnila daje Tourist-Office Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Gledališče in glasba.

Seguidille. Pesnitve Otona Zupančiča, za tenor in klavir uglasbil Janko Ravnik. Izdala in založila Glasbena Matica v Ljubljani. Predložec solospelvi za tenor in klavir tvorijo ciklus sedmih pesmi, ki se sme izvajati le kot celota, brez odmorov med posameznimi deli. Posamezne skladbe in celota so enotno motivno zgrajeni umotvor, čigar izvajanju bi bili kos le naši najboljši tenoristi, katerih ni niti toliko kot je prvot na eni roki. Rljavec bi jim pripomogel do

prave veljave. Samoohsebi se razume, da je Ravnikov klavirski part bleščel in harmonično zelo zanimiv. — Priporočamo vsem ljubiteljem modernih solospelvi Seguidille in nakup (dobiwa se pri Glasbeni Matici) in študij, solistom pa v izvajanje. Brez truda in poglubitve seveda ne bo slo! — A. F.

Pokrajina.

Shod NSS na Bledu, ki se je vršil preteklo nedeljo, je pokazal, da je Bled narodno-socialističen in da pridobiva NSS stalno več pristaveč. Govorila sta o ustavi tovi: posl. Brandner in tov. Fakin, ki je razložil tudi vprašanje potrditve ljubljanskega župana in razkrinkal nesramne demokratske laži o zvezah NSS s klerikalci in komunisti. Za svoja izjavljanja sta oba govornika žela hrupno odobravanje. — Po shodu se je vršila ljudska veselica izobraževalnega društva »Bratstvo«, na kateri se je ob zvokih tamburaškega zbora razvila živahna zabava, ki je trajala pozno v noč.

Proda se:

UPRAVA GRAŠČINE ODDA

Uprava graščino Planina v Senniči odda pomud benim potom 300 m³ bukovega lesu na panju, uporabnega za železniške prage in kurjavo. Natančna pojasnila se dobe pri gospodarstvem uradu na Planini pri Senniči kjer so tudi graščinski uslužbenci vedno na razpolago, da re-flektantom les pokažejo. Isto odda uprava 20 vagonov pararelno roznih smerokvih in jel-kovih desk 13 m/m, 20 m/m, 25 m/m in 30 m/m deblina 4 m širine in 8 do 16 m širine. Les se lahko ogleda na parni žagi graščino Planina v Senniči kamor naj se tudi tozadevna ofarta do 8. avgusta t. l. do 10 ure dopoldne predloži. 12881

HIŠA S STAROZNANO GOSTILNO ter gospodarskim poslopijem, nasproti župne cerkve v Senčurju pri Kranju v najboljšem stanju. Na željo tudi z zemljiščem. Poizve so pri gospodu Ivan Grazerju. Vinska trgovina, Kranj. 1288

GOŽE, JERMENE, BICE

In tržaške bičevnice nudsi Osvald Dobela Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 1288

POSESTVA

dn 100 oralo, hotel velik promet, trgovska hiša v Mariboru, vilo, hiša, gostilno, prodaja pisarna Zagorski, Maribor, Bavarska ulica 8. 1228

VELIKA ZALOGA:

dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. Batelj, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejme se v polno popravilo, za emajliranje z ognjem

Michel Zévaco:

"NOSTRADAMUS."

»Marija,« je povzel Franc. »Skle- nila sva vas rešiti muk in grmade. Ako hočete, lahko še danes zapu- stite ta kraj...«

Počasi je dvignila Marija svoje brčko obličje. Brata sta se zdržnila.

»Recite le besedo,« je zahrpel Henri. »in vaša beda se izpremeni v sijaj. Samo eden izmed naju bo stopil nato pred vas. Zakaj sklenila sva razsoditi z orožjem, in le zma- galec bo imel potem pravico skrbeti za vašo srečo.«

»Odgovorite, Marija!« je škrmil Franc z zobmi.

IV.

Ječar in ječarica.

Zločinska brata sta čakala odgo- vora. Namestu tega pa se je ma- homa razlegel po celici presunljiv, bolesten vzrok. Trepetaje sta brata izbuljila oči in odskočila. Kdo je za- kričal? Marija! A zakaj? Mari se boji? Tedaj se jima hoče vendar že vdati?

»Stražniki!« je viknil Franc v tej nadi, »odvedite jetnico v mučnico!« Nov krik se je izvil Mariji; nato je umolknila. Vrata temnice so se odprla na stečaj; v blede luči ječar- jeve leščerbe je zagledala Marija štiri moše, ki so čakali. Motrila jih je z nekakšno grozo; slutnja ji je pravila, da vidi krvnika in njegove pomagače. Zgrudila se je na kolena.

»Vdala se bo!« je zamrmral Henri sam pri sebi.

»Najina je!« je zahrpel Franc. »Odvedite jetnico!« sta kriknila princa oba namah. Krvnik je pristopil; pomagači so mu sledili. Sklonili so se h klečeči siroti. Ta trenutek pa se je zvrnila nesrečnica vznok po blatnih tleh in se zvrila v silnem krču; več presun- ljivih jekov je planilo po vrsti iz nje- nih ust. Takoj nato je umolknila in ležala nekaj časa kakor mrtva; strašna tihoča je zavladala v teh pe- klenskih globinah. A ne za dolgo; zdajci se je začel v tem molčanju glas, šibak in nerazločen kakor jedva prižgana lučka... prvi krik bitja, ki se je porajalo na svet... ječanje Nostradamovega sinu!... Franc in Henri sta odskočila,

bleda kakor zid; lasje so se jima je- žili na glavi.

»Carovnica je povila!« je zasopel Henri.

»Satanovega sinu!« so zamrmrali pomagači v bogaboječi grozi.

»Ali je ne bi kazalo vendar od- vesti v mučnico?« je zamrmral krvnik, vzravnavši glavo.

»Pustite jo! Pustite jo!« je za- stokal Franc, šklepetaje z zobmi.

»Pusti jo! Nikarite!« je ponovil Henri, tresoč se po vsem telesu.

In zbežala sta oba, tiščoč se za ušesa, da ne bi slišala tega otroš- kega joka, ki je postajal čedalje glasnejši — joka, ki je tirjal tudi zase pravico do življenja! Krvnik je skomignil z rameni in odšel; po- močniki so izginili za njim.

Ječar pa je stopil v celico ter po- svetil s svojo leščerbo na ta bedni kup človeškega mesa, v katerem sta se borila smrt in življenje... Su- rovi mož je prebledel. Zamislil se je, čuteč z globokim strmenjem, da utripa v njegovih prsih človeško čuvstvo. In mahoma se mu je zasve- tila solza v očeh, ki niso nikoli pla- kale. Vzravnaval se je in stekel po stopnicah, godrnjaje sočutno klet-

vice... Čez pet minut se je vrnil v družbi mlade ženske navadnega lica in trdih potez; pogled njenih oči je pričal, da so vajene gledati trplje- nje. Bila je njegova žena. Otrokovo ječanje je postajalo šibkejše; obraz njegove matere je bil blede kakor obraz mrliča. Spogledala sta se, ma- jaje z glavjo.

»Kaj meniš, Gilles,« je vprašala ona, »ali bi prišla v pekel, če bi mu postregla?«

»Kdo ve če ne, Margota. Še bolj gotovo pa je, da spode mene iz službe.«

»Mogoče, Gilles. A revišče hoče živeti!...«

»In ta nesrečnica noče umreti!« je zagodrnjal ječar.

Margota se je prekrizala, po- mrmrala molitvico, pokleknila ter jela pomagati materi in otroku... Ječar Gilles je osuplo gledal in mol- čal. Otrok je kričal; mati se je zdela nema. Ko je bilo opravljeno, se je paznik pridružil in dejal:

»Morda bova zato pogubljena in še spodena v nameček!«

Margota je držala malčka v na- ročju. Dvignila je glavo k možu, rekoč:

»Teci po mleka!...«

»Že grem!« je odgovoril ječar in odhitel.

Tisti hip je Marija odprla oči. Njen prvi pogled je padel na otroka, ki je brcal v ječarkinem naročju. Vzhičen smehljaj je zasijal na nje- nem ubogem, izmučenem obrazu. Rahlo je iztegnila roke. Margota je prav tako rahlo položila otroka vanje, in nesrečnica je pritisnila drobno bitje z neskončno nežnostjo na svoje prsi. Ko se je vrnil Gilles v temnico, je videl, da plaka Margota na vse oči, jetnica Marija pa se smehlja v rajski sreči!...

CETRTO POGLAVJE.**Razbojnik.**

I.

Dete raste.

Minilo je še nekaj časa, gotovo dva ali trije meseci. Otrok Marije in Nostradama je rasel v temni globini tempelskih ječ. Izvršitev Marijine osodbe je bila odgojena. Dasi ni bilo dvoma, da je carovnica spočela to dete s hudobcem, so vendar sodniki sklenili počakati, zakaj mali ni kazal nikakih znamenj svojega peklen- skega izvira.

Dolje priložnosti.

Pozor! Reklamna ponudba! Samo 20 dni veljavna!

Ker hočem opustiti svojo zalogo ur, pošiljam v roku 20 dni vsa- komur, ki pošlje ta iz časnika izrezan oglas, krasno remontoirko (za gospode), izborno opremljeno, 30 ur ideo, s triletno pismeno garancijo, za reklamo, ceno 40 namesto 85 dinarjev franko proti prejšanji vposlatvi dotičnega zneska v priporočenem pismu. Ura se dopolnjeva takoj priporočeno. Po povzetju se pošlje le proti ari 10 din.

Skladišče ur GJURO POLLAK, Zagreb, Tkalcčeva 27.

OPEKA

Državni premogovnik v Velenju je začel s strojnimi izdelovanjem prvovrstne zidne opeke ter nudi isto v vsaki količini po naj- nižjih cenah.

Naročila naj se pošljejo direktno na
Državni premogokopnik v Velenju.

Fran Uher

Marta Uhrova roj. Veinerova

poročena

Žatec

Praha

Ljubljana

Štev. 792.

Razpis.

Okrajni zastop v Mariboru razpisuje gradbo okrajne ceste Malna—Velka (odčina Ploderšnica) v dolžini 3-3 km.

Gradba se mora izvršiti točno po načrtih, ki so interesantom med 8. in 12. uro dopoldan v uradnih prostorih okrajnega zastopa Koroška cesta 26 na vpogled. Tam so razvidni natančnejši pred- pisi glede izvršitve gradbe in kakovosti materiala, po katerih naj se točno sestavi cela ponudba.

V obče so obvezni za deloprijemnika vsi splošni in posamezni pogoji za oddajo javnih del.

Ponudbe je vložiti zapečateni najpozneje do 1. septem- bra 1921.

Priložiti jim je potrdilo o plačani 5% varščini cele ponudene svote.

Varščina naj bodo vložne knjižice kakega domačega denar- nega zavoda.

Z delom naj se prične takoj, dovršiti ga je do 31. decembra 1922.

Okrajni zastop Maribor, dne 15. julija 1921.

Vladni komisar:
Dr. Leskovar.

RAVNATELJA

išče lesna industrijska družba „SAVA“ v Ljubljani. Zahteva se strokovno in komercialno izobrazbo v lesni stroki in znanje italijanskega jezika. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevkov do 5. avgusta na

Aloma Company d. z o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3.

POTNIK

manufakturne stroke, kateri poseti trgovce v mestih in na deželi v Jugoslaviji

se išče v svrhu prodaje jako lukrativnega predmeta neke jugo- slovanske tovarne. Ponudbe pod „TOVARNA“ na uprništvo tega lista.

Iščemo nekoliko strokovnjakov železninske stroke

z uradno prakso za Zagreb.
Dopisi na upravo lista pod b. 807/V.

Vsak trgovec

naj zahteva novi cenik od svetovno znane tvrdke **M. SAMIDA**, Maribor, Slomškov trg 3. katera je v možnosti pošiljati vsakovrtno blago na debelo in po najnižjih cenah kakor:

Kolomaz, trivrstni, od 9 do 14K za kg. voščilo za čevlje, v vseh možinah, vsakovrstne suhe barve, olje za stroje, čevljarske smole, strešne lepenke, pravi Asphalt, poper celi ali mleti, vsakovrstne svinčnike,

Plavilo Ultramarin v steklenicah, kroglicah, papirju in prašku. Cigaretne stročnice Ambor, Altesse in Riz, Aka, Abadie itd. Cigaretni papir, Golub, Altesse, Tabu itd.

Razpošilja se po celem kraljestvu po pošti in železnici. **ZAHTEVAJTE CENIK.**

Nadalje; mast za čevlje v vseh množinah, najfinejši Alabaster Gips, olje za šivalne stroje, kovaško smolo, kremo najfinejšo za čevlje, cimetni celi in mleti, pisalni papir, peresa itd.

„Philligrafit“

siva barva proti rji

beli in črni emajl-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, naftalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah

„Promet“

tehn. industr. podjetje, Ljubljana.

Promet

tehn. in industrijsko podjetje dr. z o. z.

v Ljubljani, Gradišče šte. 9.

jako poceni

zaradi premenjene dispozicije

proda

1 električni motor

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obra- tov, izdelek Brown-Boweri z reostatem in drugimi pripadki.

1 električni motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obra- tov, kompleten.

Za oba motorja se prevzame ga- rancija za takojšnjo uporabljivost.

PREMOG

prvovrsten, spodnješta- jerski, primeren za in- dustrije in za domačo porabo dobavlja na va- gone, kosovec, orehovec ali zdrob, po dnevni ceni, vsako množino. Ponudbe pod „Premog“ na upravništvo lista.

POZORI SLOVENCII POZORI

Kupujte, čitajte, razširjajte stvarni in zanimivi tednik

„AVTONOMIST“

Zahtevajte, da se vam pošlje list na ogled. Naročnina znaša letno K 120.—, polletno K 60.— mesečno K 10.—

UPRAVNIŠTVO, Ljubljana, Breg št. 12.

Kapital: 20.000.000 kron.

Slovenska eskomptna banka

Rezerve okrog 6.000.000 kron.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. Eskompt menic, terjatev, faktur. Akreditivi. Borza.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA

Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju.

LJUBLJANA

Brzojavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vred- nostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter ku- ponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits i. t. d.